

LAGUTSKOTTETS BETÄNKANDE nr 30/1986-87 med anledning av republikens presidents framställning till Ålands landsting angående regeringens till riksdagen överlämnade proposition med förslag till lag om godkännande av vissa bestämmelser i avtalet med Danmark, Island, Norge och Sverige för att undvika dubbelbeskattning beträffande skatter på inkomst och på förmögenhet.

Landstinget har den 4 september 1987 inbegärt lagutskottets yttrande över framställningen. Med anledning härav får utskottet, som hört överinspektören Hillel Skurnik från finansministeriet, värdsamt anföra följande.

Det till framställningen anslutna avtalet mellan Danmark, Finland, Island, Norge och Sverige för att undvika dubbelbeskattning beträffande skatter på inkomst och på förmögenhet ingicks i februari 1987 och avser att ersätta ett tidigare motsvarande avtal från mars 1983. Avtalet har redan godkänts av de övriga nordiska länderna, varför endast riksdagens godkännande återstår för att avtalet skall kunna träda i kraft. Landstingets samtycke fordras för att avtalet skall tillämpas på Åland vad gäller kommunalbeskattningen.

Sedan mitten av 1970-talet har Finland och Sverige gemensamt åtagit sig att ersätta de åländska kommunerna för det bortfall av kommunalskatt som föranleds av principen att inkomst av arbete ombord på svenskt fartyg beskattas i Sverige. Liksom förut ingår i det nu föreliggande avtalet bestämmelser om att arbete ombord på fartyg beskattas i den avtalsslutande stat vars nationalitet fartyget har.

De ifrågavarande ersättningarna regleras genom ett protokoll mellan Finland och Sverige som ingicks efter ikraftträdandet av 1983 års nordiska avtal för undvikande av dubbelbeskattning. Protokollet har en fristående karaktär men är ändå direkt knutet till 1983 års avtal. Detta innebär att ett nytt protokoll måste upprättas sedan nu föreliggande avtal om förhindrande av dubbelbeskattning trätt i kraft. Förhandlingar om ett nytt protokoll har redan inletts mellan representanter för de finska och svenska regeringarna. Enligt vad utskottet erfarit kommer några förändringar ifråga om de sedan tidigare gällande principerna inte att ske.

Utskottet konstaterar i sammanhanget att man i Finland redan tagit ur bruk systemet med särskild sjömansskatt och att en motsvarande reform småningom kan vara att vänta även i Sverige. Om så sker kommer Sverige även i fortsättningen enligt gängse principer att ha rätt att beskatta bland andra åländska sjömän som tjänstgör på svenska fartyg. Det system för ersättning av skattebortfall som nu tillämpas kan härvid komma att undergå förändringar. Några åtgärder torde inte vara att vänta förrän tidigast i början av 1990-talet men utskottet önskar dock uppmärksamma landskapsstyrelsen på de problem som kan föranledas av en dylik ny situation.

Utskottet har även denna gång uppehållit sig vid beskattningen av pensioner. Enligt det föreliggande avtalet kommer de flesta pensionerna, liksom enligt gällande avtal, att beskattas i den utbetalande staten. Denna princip hävdas numera allmänt i olika avtal om förhindrande av dubbelbeskattning och motiveras dels av att pensionerna i stor utsträckning finansieras med offentliga medel och dels av att pensionsavgifter som betalas av arbetsgivarna under pensionstagarens yrkesverksamma tid varit avdragsgilla i beskattningen. Avtalets bestämmelser får dock den konsekvensen att den åländska hemkommunen i allmänhet inte åtnjuter skatteinkomster från t.ex. de pensioner som utbetalas till från andra nordiska länder återflyttade ålänningar.

Efter nämnda konstateranden har utskottet funnit att landstinget borde ge sitt bifall till föreliggande avtal.

Med hänvisning till det ovan anförda får utskottet vördsamt föreslå

att Landstinget måtte ge sitt samtycke till den i propositionen ingående lagens ikraftträdande i landskapet Åland till de delar sagda avtal innebär avvikelser från självstyrelselagen, under förutsättning att riksdagen godkänner propositionen i oförändrad form.

Mariehamn den 17 september 1987

På lagutskottets vägnar:

Sune Eriksson
ordförande

Lars Ingmar Johansson
sekreterare

Närvarande vid ärendets avgörande behandling: ordföranden Sune Eriksson, viceordföranden Curt Carlsson, ledamöterna Börje Eriksson och Jan-Erik Lindfors samt ersättaren Berg.